

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— E., félévre 95.— E.

Egyes szám ára 4.— E.

Külföldre egész évre 270.— E.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brauns-utca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

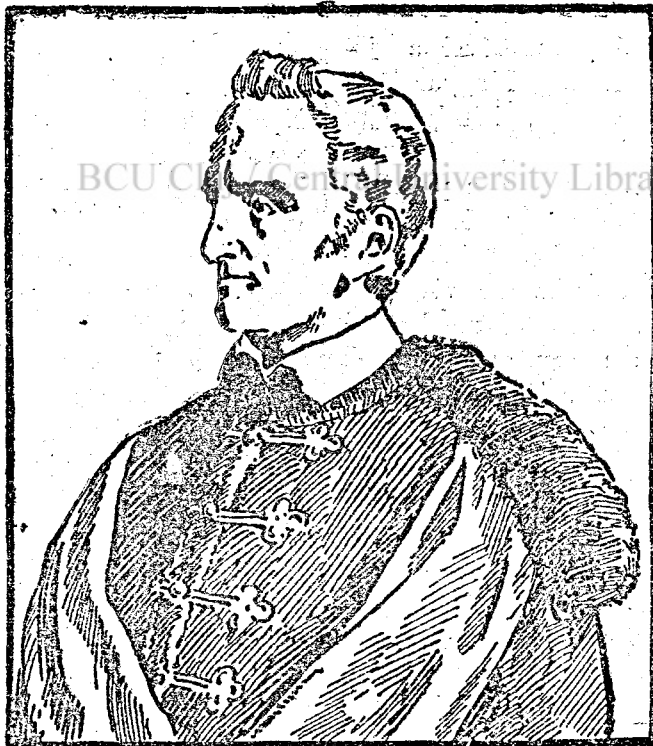
A magyar nyelv apostola.

Száz éve annak, hogy a magyar irodalmi megteremtője, Kazinczy Ferenc, elhunyt. Gyugtató érzés néha-néha az élet nehézségei között megállanunk s visszapillantunk a múltba. Hátba példákat találunk, amelyek vigasztalnak.

Mikor lehet, örülni — úgy mondja Kazinczy *Pályája* kezdetében — s a panasza és jajgatás nélkül? Ime egy ember, kit nem tört az élet, oly sok csapása próbatétele, a zsiari, kufsteini és kácsi börtönökben levegőjében álcán eltöltött és fél esztendő, nem gyöngített az anyagi romlás szakadatlan sorsai, kit nem kecskésítettek ellenfelek évtizedeken át, kitatott, szünni akaró támadá-

sodott és I. Ferenc durva önkényének idejére esik. Magyarország minden külföldi szellemi mozgalomtól elzárva, önmagába süllyedt. A cenzúra, titkos rendőrség, szigorú védővámok magas fala vette körül a nemzetet. A dúsgazdag

főurak az udvar kegyeit keresték, vagyionukat idegen országokban költötték — s a magyar nemzet érdekeiért egy fillérrel sem volt. A közép-, vagy kurta nemesek udvarházaikba, kurjájukba vonultak. Ipari, gazdasági és szellemi műveltség a megvetett dolgok közé tartoztak. Körükben minden élvezet a vadászat, hatalmi erejöknek a jobbágyokkal és gyengébbekkel szemben való megmutogatása volt. Ez időből maradt fenn a saját zsirjában már-már feldokló magyar birtó-

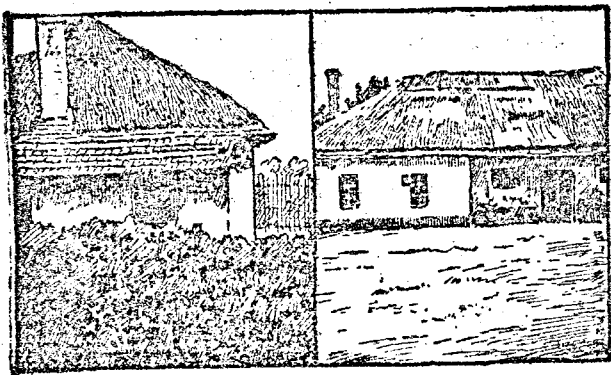
Kazinczy Ferenc.

„Az Isten — írja egyik levelében — kitalált valamire; lám, a prófétákat és utókat keresztire feszítették, elfürészelték, gyújták és mégis volt és lesz apostol.”

E néhány szóban van Kazinczy egész jelleméről s ez magyarítja azt a roppant jelentőséget, mely nevéhez fűződik.

„Kazinczy és férjkorára II. József felvilágos-

ításról szóló szállóige: extra Hungaria non est vita (Magyarországon kívül nincs élet), Elparlagiasodott egész közéletünk. Senkinek szellemi értékek nem kellett. S míg főuraink vagyionokat érő értékeket pazarolták el magánszínházaink fenntartására — az Eszterházyak kismartoni színházának a világhírű Haydn volt karmestere, — addig a

Kazinczy szülőháza Érsemlényben.

nemzeti játékszin csűrökben, pajtákban huzta meg magát s tagjai éheztek. Kisfaludy Sándornak csak a nemesség számára volt biztató szava, Berzsenyi csak nagy ritkán suhogtatta meg oszorát a „romlásnak indult magyar“ fellett, Vörösmarty ideje még nem jött el, hogy a „riadó, vak mélységet fölverje szavával“.

Egyedül Kazinczy nézett földöntuli meggyőződéssel, egy próféta jósszemével a jövőbe, ott állva magában a nagy Magyar Parlag pusztá, kietlen, lenyűgöző, kétségbeejtő sivárságában.

Mit tett és hogyan? Hiszen sem politikai hatalma, sem vagyona nem volt. Még azok közé sem tartozott, kik eredeti műveikkel gazdagították irodalmunkat. S ha ma visszanezünk a „szent öreg“ félszázadot meghaladó pályájára, s kérdezzük: mi az, ami ma is él belőle, alkotásaiból mi az, ami a „irigy idővel“ szembeszállva megmaradt — a tájékozatlan könnyen zavarba jöhetne. Nincs egyetlen költeménye, prózai munkája, drámája, mely eredeti volna, vagy a köztudatba átmehetett volna. S mégis Kazinczy a legnagyobbat tette, amit ember egyáltalán megtehetett: *megmentette a magyar szellemet és nyelvet* a jövő számára oly időkben, mikor már az európai közvélemény a magyarság haldoklásáról beszélt.

Érsemlényben (Bihar vm.) született 1759 október 27-én. A kis nemesi udvarház hamisítatlan magyar levegője volt első gyermekségének és bontakozó szellemének táplálója. Sárospatakon tanult a főiskolán. Hosszabb időt töltött Bécsben, hol látó szeme meglátta mindazt, ami a magyar szellemi életből hiányzott. A megyei közigazgatás nem egyezvén meg élethivatásával, iskolafelügyelő lett Kassán, mert hitte, hogy „eszköz lehet egy szebb kornak felhozásában, hogy a hon fiainak nevelésére fog hat-

hatni *vallásbeli különbség nélkül*“. Működés alatt kétszáz iskolát állított föl. Rengeteg munkája közben is alkalmat talált arra, hogy az irók összekötő lelke legyen. 1791-ben hivatalból elbocsátották, s Kazinczy most már *tevékeny erejével az irodalomnak áldozta magát*. Bécsben néha a megyegyűlésekre s ott a cenzura ellenében és a vallások egyenlősége mellett gyakran szót emelt. Felvilágosult gondolkodása hozta becsolatba a Martinovics-féle szabadelvű társasággal s emiatt 1794 dec. 14-én éjjel elfogták s fej- és jószágvesztésre ítélték. Kegyelemében azonban az ítéletet börtönbüntetésre változtatták s börtönéből csak 1801 június 28-án szabadult ki. 1806-tól állandóan Széphegyen tartózkodott. 1815-ben beutazta Erdélyt, melyről a legnagyobb elragadtatás hangján írt. Felsőmagyarországi kolera őt is magával ragadta s 1831 aug. 23-án 72 éves korában a pihenőre tért az az ember, ki életében szíves fáradtságot nem ismert.

Kazinczy a magyar *szellemi élet megmentője*. Az ő nevéhez fűződik a nyelvújítás. Nyelvünk telve volt német és latin szavakkal s valóban szégyen, — kiált fel Kazinczy, hogy még olyan fogalomra sincs szavunk mint pl. poéta (költő), virtus (erény), literatúra (irodalom). Nem volt folyóirat, mely révén közölni lehetett volna az eszméket, vaslatokat. Kazinczy egymaga volt, ki *teremtésével az összes magyar írókat összetartotta* őket megbírálta, munkára buzdította; kért, nyörgött, tanácsokat adott. A M. Tud. Akadémia kiadta Kazinczy levelezését: 23 kötetet tesz ki. S mindezt sajátkezűen *„íródiák“ nélkül*. Azt tartotta, hogy a lelkünk lent is meg kell próbálni. Midőn szabadelvű eszméi s a francia forradalmi káté lemásztatott halálos ítélete utóbb hetedfélevis tönre változtattatott, munkásságát még a tönben sem szakította meg s mivel íróeszköz jutnia egy időben tiltva volt, *saját kezével mártott tüvel* írta irnivalóit. Mennyire jellemző ez a kis dolog órea.

Nem hiába szokták mondani, hogy a magyar szellemi élet mozgalmi bevezetői a politikai mozgalomhoz közelebb álltak. A 120—140 év előtti idők politikai vezetője Kazinczy volt, ki előkészítette utját a magyar lelkében a Széchenyi és Kossuth újjáélesztésének s lehetővé tette szellemi életünk kiteljesülését a Petőfi és Arany korában. „Mi csak kezdünk a menést — így szól az életünk az irtás lelkét öltő munkájában“.

De az igazságos utókor mindenkinek megadja érdemlett bérét s amit hagyok, úgy értem, az heviteni fog sziveket, mikor már nem értek is. Közel az idő, hogy istenfiak lépnek pályára s ragyogtatni fogják a magyar német ami nekünk nem jutott és nem juthatott. Nem mienk a dicsőség, hogy el van készítve utunk. Nem futnának ők, ha mi nem irtánk valójavokra lesznek tévedéseink is, mert azok fogják láthatni, mit kell kerülniök."

Elvezette népét az Igéret Földjére, ha maga már oda be nem is léphetett,

Halála százados fordulóján jusson eszünkbe, hogy hamvába halni készülő nyelvünkkel keltette addig nem is sejtett nagyszerű életre s egy kincsekben kimeríthetetlen irodalom lehetőségének megteremtésével gazdagabbá tette az egyetemes emberi szellemet.

Dr. Császár Károly.

Kossuth Lajos szelleme visszajár.

Mindenkit sujt a rossz béke!

Ami változásokat a világháború az államok között okozott, azok egyuttal nyugtalanságokat és bizalmatlanságokat is hoztak a népek közé. Ennek a bizalmatlanságnak legfeljebb megnyilvánulása volt, hogy az egész Európában az összes államalakulások az egymástól való elzárkózást valószínűsítették meg vámrendszerükben, az egymás közötti gazdasági és kereskedelmi fogalmukban.

Hogy mégis az egymás közötti politikájukra eleredjék ki újabb ellenségeskedés, avégett az ugynevezett Nemzetek Szövetsége egyezkedett elsősorban hatni. Ezt a Nemzetek Szövetségét a világháború utáni békeszerződések alkották, s jelenleg résztvesznek benne az összes európai államok — Oroszország kivételével. Résztvesznek még Ázsiából Japán, s Amerikából egynehány Délamerikai állam, de már az amerikai legfontosabb államalakulat, az Északamerikai Egyesült Államok állam-szövetsége szintén nem vesz részt az európai nemzetek Szövetségében.

Pedig ezt a Genfben székelő Nemzetek Szövetségét, a győztes és legyőzött államok közötti új és nagy testvériségként, éppen az Amerikai Egyesült Államok békekötő küldöttje, Wilson elnök tervezte. A megvalósításban azonban az amerikaiak minden fontos kívánlaga nem teljesülhetett, s így az amerikaiak a nemzetek Szövetségébe csak ugynevezett „megfigyelőket” küldenek ki, akik éppen azt figyelik meg, hogy több jóakaratuság ki fog-e lépni a szövetségbe együvé került államok között? Több jóakaratuság és egyuttal több gyakorlati képesség is, hogy csakugyan mélyalapú békét hozzanak létre Európában.

Ezek a „megfigyelések” még nem tudtak megfigyelni a szövetség fejlődését megállapítani.

A békeállapot bizonytalansága azonban elhozta minden államra a gazdasági élet válságos vergődéseit. A Nemzetek Szövetségétől ellenségesen távolálló Oroszország is olyan munkarendszerrel és olyan tömeges termelés versenyével fenyegeti a régi államok régi gazdasági rendjét, hogy emiatt ismét sok új gond és új idegesség támad. Így gyűlnek mindenütt a nyomoruságok, melyek a Nemzetek Szövetségénél nagyobb erővel kényszerítik a volt háborús államok között az egymáshoz való igazi közeledést.

Közvetlenül a békeszerződésnek és a Nemzetek Szövetségének megalkotása idején a mi államunk, Románia még egy szűkebb szövetséget is létesített. Ez az ugynevezett „kisantant”, mely Romániát, Jugoszláviát és Csehszlovákiát foglalja magában. Azonban ez is inkább hatalmi szövetség, mely különösen Magyarország, Bulgária és Németország ellen irányult, hogy ezekkel szemben az új határok védelmére közös készenlétben állanak. E szövetség ellenére is a kisantant három állama között gazdasági téren, vámrendszerben, kereskedelmi forgalomban megvan az elzárkózás és sok az ellentétes érdekesség.

Viszont amely államok ellen védőszövetségbe gyülekeztek, azokban sok a gazdasági érdekazonosság hol az egyik, hol a másik kisantantbeli állammal. A közös nyomoruság tehát itt is hat, hogy az államok közötti békeállapotokat ne hatalmaskodásokkal, hanem az érdekek őszintébb egységének a megtalálásával keressék.

Most, hogy az utóbbi évek óta a gazdag és sokterületű Románia is csak mind nagyobb gazdasági bajokba jut bele, s kormány kormányra változik és mégse tud megnyugtató kibontakozást hozni: ebben a tehetetlenségben itt nálunk is gondolkoznunk kell.

Mit tervez Maniu?

Ilyen egymáshoz közelítés akar lenni az úgynevezett „Dunai Szövetség“ létesítése. A lapok közlése szerint a román nemzeti párt erdélyi szárnya, s itt is éppen Maniu Gyula volt miniszterelnök az, aki e „Dunai Szövetség“ kialakításával új és barátságos külpolitikát akar kezdeni Középeurópában.

Az alapeszme benne az, hogy a volt osztrák-magyar államszövetség Középeurópában olyan gazdasági területeket egyesített, melyek egymásra utalva egymást ki tudták elégíteni, s így éppen Európa közepén a békeállapotoknak is állandó egyensúlyozottságot tudtak adni. Tehát ezt a volt alakulatot most már a belőle létesült államok szövetségének kell mintegy védnökként állnia. Franciaország ezt megteheti, mert az összes európai leromlásban most csak neki állanak jól a viszonyai.

Az ilyen gondolattal tervezett Dunai Szövetségben tehát Románián kívül ott lenne Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia, Csehország és Lengyelország, esetleg még bevonnák Bulgáriát s Görögországot is. Ezen a sok országon keresztül nem lennének külön vámhatárok, egységes lenne a pénz, a forgalmi utakat és lehetőségeket közösen tartanák fenn, egyetlen gazdasági területként lépnének föl a többi külfölddel szemben, s így ebben a tekintetben közös volna a külpolitika.

A terv egyfelől azért érdekes, mert jellemzően mutatja, hogy az élet szüksége a legélesebb ellenségeskedések fölött is győzni igyekszik, s az ellenségek között is fölkelti az egymás megbecsülése iránti hajlandóságot. Ha ez a hajlandóság az egymásra utaltak között mélyebb belátásra vezet, úgy talán annak a módját is megtalálják, hogy kiegyenlítsék azokat a megrövidüléseket, amiket a bosszuálló háborús indulatok okoztak, s amiket a békeszerződés különösen Magyarországra és Ausztriára terheltek reá igen súlyosan.

Kossuth Lajos nyomdokán.

Másik érdekesség a Dunai Szövetség terében, hogy annak az eszméjét még ezelőtt 80 esztendővel, 1851-ben Kossuth Lajos vetette föl, mikor a magyar függetlenségi harc leveretése után Törökországban bujdosott. Később, 1862-ben az olasz kormány is behatóan foglalkozott ezzel az eszmével, s Kossuth Lajos Klapka Göröggyel (az 1848-beli honvéd-

sereg egyik vitéz tábornokával) együtt ki is dolgozott több pontban egy írásos tervezetet. A tervezet arra a célra szolgált volna, hogy a román és szerb, valamint a horvát vezetők tárgyalás alá vegyék.

Azonban még tárgyalás előtt egy olasz lapban az egész írásos tervezet megjelent, s így ez az idő előtti közlés lehetetlenné tette, hogy előbb maguk az érdekeltek tudják meg tárgyalni. Akkor tudniillik még a mai Románia és Szerbia, meg Horvátország részint török, részint osztrák, részint orosz fennhatóság alatt állott. Az osztrák központi hatalom a kipattant terv ellen erős sajtóharcot és még erősebb diplomáciai aláaknázást idézett föl. A töröknek, oroszoknak, de leginkább az érdekeltebb nemzeteknek a körében erős féltékenységet ébresztett a terv ellen.

Kossuth keserűen panaszkodott különösen a Cuza román fejedelem magatartására, ki erős szenvvedélyességgel kikelt az ellen, hogy a magyarokkal egy politikát csináljon. Erdélyt követelte, s tiltakozott az ellen, hogy a magyarok a Nagy Lajos korabeli Magyarországot akarják feltámasztani a Dunai Szövetségben.

Másik erős ellenhatás viszont éppen Magyarországon ébredt, mert ott úgy ítélték meg a vezető magyarok az egész tervet, hogy azzal Magyarország jobban elveszti önállóságát, mint a Habsburgokkal való összeköttetésben. A Magyarországon levő nemzetiségeknek is olyan erős nyelvjogokat, s annyi nemzeti és egyházi önkormányzatot akart nyújtani a tervezet, hogy azzal az akkori magyar felfogás nem tudott kibékülni.

Egyébként a terv lényege az volt, hogy Horvátország Szlavóniával és Dalmáciával aztán külön Szerbország, külön Románia, s külön Magyarország, esetleg egy külön Erdélyi egyjtt szövetséges államokká lesznek. A szövetségben közös lenne a szövetségi terület oltalma, a külpolitika, a külképviselet, a kereskedelmi rendszer és a kereskedelmi törvényhozás, a vám ügye, a fő közlekedési vonalak, a pénz és egyéb forgalmi eszközök.

Minden államból való képviseléssel a módott ügyekre közös törvényhozó és végrehajtó hatóság létesülése, melynek székhelye változva az egyes államok székvárosaiban lenne.

Az egész terv a Habsburgok világhatalmi állásának a megdöntésére, s egyfelől Magyarország függetlenségének, másfelől az aldom államok török fennhatóság aluli felszabadítására

ának (az akkor ugynevezett „keleti kérdés“ megoldásának) a létrehozására irányult. Nagy volt és indokolásában sok olyan fejlődésrelátása meg volt írva, ami azóta megdöbbenően teljesedett.

Az egykori magyar terv a mostani új Du-Szövetség tervében megnövekedett. Több amra vált kiterjedővé. De a lényege ugyanaz: az osztrák császárság által létesített köz-európai hatalmat az illető terület népeinek kölcsönös egyetértésén alapuló hatalmával gyengíteni. Lesz-e belőle valami? Az a jövő kérdése.

Az bizonyos, hogy az akkori akadályozó körülményekből sok minden elmult. Nincs osztrák császári hatalom. Nincs török császári hatalom. Romániából nagy állam lett, Szerbiából

szintén. A sajtóbeli szellőztetés se árthat már a tervnek. Most már nem időelőtti beszélni róla. Hogy a román ellenszenv most is megvolna ellene, azt nem lehet állítani, hiszen most már nem félhetnek Nagy Lajos és Mátyás király Magyarországnak a feltámasztásától. Különben is Magyarország a Kossuth Lajos tervének első felvetése óta nagyon kicsi lett. Talán éppen ez a körülmény most a tervnek az egyetlen komoly akadálya.

De minden esetre érdekes, hogy a magyar élet egykori nagy alakjának, Kossuth Lajosnak a szelleme Keleteurópa új alakulásai fölélt is így visszajár. Nyolevan év múlva is az ő eszméjében még így megvan az élet.

Ugy látszik, van valami benne a sors újmutatásából...

Dr. Paál Árpád.

KÜLFÖLD

Németország az örvény szélén

A német tuzó jobboldali pártoknak, valamint a kommunista pártoknak, úgy látszik, nagyon fáj, hogy Brüning kancellárnak sikerült a Németországot fenyegető gazdasági összeomlást elhárítani s különösen az, hogy évégből a francia kormánnyal megegyezést kötött kötni. Ezért arra határozták el magukat, hogy a Brüning-kormányt magában Németországban fogják megbuktatni. Hogy céljukat elérjék, a legnagyobb német államban, Poroszországban népszavazást kértek a tartománygyűlés felhatalmoltatása kérdésében. Az új porosz alkotmány szerint ugyanis, ha az összes választók többsége a feloszlásra szavaz, azt el kell rendelni. Ezzel a birodalmi kormány porosz tagjainak megszűnik a megbízatása, tehát a kormány megbukik s újraszervezésére sincs kilátás, mert a szavazás eredménye már megmutatta a választások eredményét, tehát a kormány végleges bukását is. Érthető tehát

az az izgatottság, amellyel nemcsak a német közvélemény, de az egész világ közvéleménye is kísérte a porosz népszavazás lefolyását, hiszen, ha annak eredményében a jobb- és baloldali tuzók jutnak előtérbe, nemcsak a már elért sikerek válnak semmivé, hanem egész bizonyosra válik egy újabb európai, esetleg világháború veszedelme. Maguk a beavatott német államférfiak is aggódva néztek az augusztus 9-iki népszavazás elé, a porosz állam lakossága azonban a szavazással bizalmát nyilvánította a Brüning kancellár békepolitikája iránt. A több, mint huszonhat millió porosz választóból csak kilenc millió szavazott a tartománygyűlés feloszlására, tehát jóval kevesebb a választók felénél. Így a kancellár haladhat tovább sikereket adó politikája megkezdett útján. Ez az eredmény nagy megnyugvást keltett világszerte, csak az a sajnálatos, hogy a berlini kommunisták megint zavargásokat idéztek elő a választásnapján s a zavargást csak erősharcok árán lehetett elfojtani.

A hinduk vezére elindult Európába. Gandi, a hindu szabadságinozgalmak apostola megváltotta jegyét egy Angliába induló hajóra, amely már ki is futott a tengerre. Gandi a legkényelmetlenebb helyen a fedélközön utazik és pedig — mint ahogy előre bejelentette: — uszónadrágban. Csak egy vászonlepedőt, két kecskét és írásokat visz magával. A hindu népvezér tudvalevőleg a londoni ugynevezett „kerekasztal-konferencián“ vesz részt és megjelenik a király által adott udvari ebéden is.

Belső nemzeti kölcsön Magyarországon. A nehéz pénzügyi helyzeten azzal is akarnak segíteni Magyarországon, hogy nemzeti valutaletétekkel 200 millió pengős (majdnem hat milliárd lejes) nemzeti kölcsönt bocsátanak a Nemzeti Bank rendelkezésére. A gondolatot dr. Friedmann Ignác ügyvéd vetette fel s az már is nagy sikerrel halad a megvalósulás felé és merül Apponyi Albert gróf állott mozgalom élére, a teljes eredményt biztosítottnak lehet venni. Különben a külföldi kölcsön is közel áll a megvalósuláshoz s így már csak rövid idő kérdése.

dése a magyar pénzügyi helyzet teljes rendezése. Hogy ezt lelkelen kufárok meg ne nehezíthessék, a kormány a pengő kivitelét teljesen eltiltotta, illetőleg a Nemzeti Bank engedélyéhez kötötte.

Spanyolországnak nem kell gyarmat. A hajdan leghatalmasabb birodalomnak ebben a században már csak egy gyarmata maradt: Marokkó. Az ifjú spanyol köztársaság kormánya ezt sem akarja megtartani, hanem — ez egy új idők szelleme — eladja. Ugy hírlík, Németország fogja megvenni Marokkót s ezzel újabb területet biztosít gazdaságának.

Német államférfiak Rómában. A londoni tárgyalások befejezése után Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter meglátogatták Mussolini miniszterelnököt Rómában s beható politikai tárgyalásokat folytattak vele. A tárgyalások természetesen gazdaságiak voltak első sorban, de bizonyára szó volt politikai közeledésről is a tárgyaló államférfiak között. A német politikusok tiszteletére adott ünnepi lakomán Mussolini igen melegen emlékezett meg Németországról s kifejezte erős bizodalmit abban, hogy a német hazafiság és szervező erő le bírja küzdeni a gazdasági nehézségeket.

Ez a jelentős politikai esemény majdnem végzetes befejezést nyert. Német kommunisták ugyanis merényletet követtek el az ellen a vonat ellen, amelyről úgy hitték, hogy Brüning kancellárt s társait hozza haza Olaszországból. A kancellár nem volt azon a vonaton, a robbantásnak azonban tizenkilenc emberélet az áldozata. Borzasztó dolgokra képes a vak pártszenvedély.

A diktatura vége. Sándor szerb király — még meg nem erősített hírek szerint — augusztusban megszünteti a szerb diktaturát s visszaállítja az alkotmányos életet Szerbiában.

A revízió kérdése. Angol újságok hiradása szerint Macdonald angol miniszterelnök és Stimson amerikai külügyminiszter beható tanácskozást folytattak a világpolitika legfontosabb függő kérdéseiről s ezek között a békeszerződések revíziójáról is, amit különösen Amerikában ítélnék mellőzhetetlennek. Együttal a háborus adósságok rendezésének kérdése is szóba került s ez alkalommal Stimson külügyminiszter kijelentette, hogy Amerika hajlandó elengedni háborus követeléseit fele részét, ha az európai államok komolyan keresztülviszik a leszerelést.

Belpolitikai hírek

Lesz-e kormányválság? A nyári szünet nem hozott nyugalmat a politikában. A kormánypárti politikusok körében különösen nagy idegesség észlelhető. Bukarest politikai körökben ezzel kapcsolatban mindinkább erősödik a felfogás, hogy a kormány helyzete meggingott. A kormánypárti képviselők körében mozgalom észlelhető, hogy Iorga helyett Argetoianu, vagy Manoilescu vegye át a kormány vezetését.

Nem egységesítik Erdély és Ó-Románia törvényeit! A román törvények egyesítésén dolgozó bizottság működését az igazságügyminiszter beszüntette és egyúttal a bizottságban dolgozó tanácsosokat is visszahívta. Az igazságügyminiszter, úgy lát-szik, lemondott a törvények egyesítési tervéről.

* HIREK *

Kazinczy Ferenc emlékére. Biharmegye magyarsága iródnani és tudományos egyesületekhez karöltve, augusztus 24-én ünnepli meg Kazinczy Ferenc halálának 100 éves fordulóját. Mi első cikkünkben rójjuk le kegyeletünket a nagy magyar dicső emléke iránt.

Ötezer lejes bankjegyeket bocsátanak ki. A Banca Nationala 5000 lejes bankjegyeket bocsátott ki. Az új bankjegyek rövidesen forgalomba kerülnek.

Jó erkölcs a legbiztosabb kölcsönfedezet! Amerika egyik legnagyobb bankja a National City Bank most számol be egy igen érdekes kísérletének eredményéről. Két és fél évvel ezelőtt vezette be ez a bank kismemberek számára az úgynevezett „jellemkölesönöket“. Ezeknél a kis kölcsönöknél a bank nem néz mást, mint hogy a kölcsönigénylő milyen jellemű ember.

Néhány lélekbuvárt szerződtetett a bank és ezek tárgyalnak a felekkel. Beszélgetés közben megvizsgálják a kölcsönkérő fél jellemét és eszerint dönt a bank, hogy ad-e hitelt vagy sem? Két év alatt 185 ezer ember kapott ilyen jellemhitelt, összesen ötmillió dollár értékben. Mind a 185 ezer ember pontosan betartotta a törlesztési feltételeket. Jó volna, ha nálunk is becsületügyet csinálnának az adósok a kölcsön visszafizetésének kérdéséből!

Hogyan folynak a Regátban végrehajtások? Slobozia Moza helységben el akarták árverezni Dumitrescu Ilie gazda ingóságait. A gazda ellenszegült, ezért a végrehajtó a csendőrség fordult segítségért. Mire a csendőrség megérkezett, Dumitrescu fellármázta a falut és 70-

állított csatasorba a csendőrség ellen. A csendőrség elől visszavonult. Az amerikai belügyminiszter szigorú megfigyelést rendelt el.

Segítsetek! A nagyernyei "szövetkezet a felsősők tüzkárosultak részére 1000 ezer lejt gyűjtött.

Román-magyar kereskedelmi szerződés. Sinaiában megtörtént a kereskedelmi szerződés aláírása. A részletek még nem kerültek nyilvánosságra, de biztos mind a két ország gazdasági életébe hasznát fogja látni a szerződésnek.

Kommunista röpiratok Kolozsborsán. Kolozsborsán hiszékeny embereket kommunista röpiratok terjesztésébe biztattak meg. A csendőrség borsai román földmivestől elvett le az esettel kapcsolatban.

Elkészült az amerikai óriás repülő. Newyorkban most szentelt fel az Acron nevű repülőgépet. Az új légióriás méreteiben felülmúlja a Zeppelint. A felszentelést Hoover elnök végezte. Ugyanakkor pedig több ezer galambot engedtek el a városba minden irányába, hogy a posta vigye hírül az új óriás repülő felszentelésének hírét.

Küküllőkeményfalván vízbe fulladt egy kis leány. Küküllőkeményfalván a megáradt Küküllő elragadta Sebők Mária 11 éves leánykát. A kis leány a vízben lelte halálát.

Megtalálták Ocskay brigádvezető végrendeletét. A kurucoktól elment Ocskay brigádvezető a kuruc bosszu elől vagyontalán megmentse, kincseit Trenyén környékén elásta. A kincs helyét végrendeletében megjelölte, azonban végrendeletét mostanáig nem ismerték. Ocskay végrendeletének most érkező jelentőséget ad a követ-

kező eset. Egy pozsonyi szabómesterhez beállított egy törődött, elcsigázott rokona, aki éppen a fegyházból szabadult ki. Az illető ember néhány napi szenvedés után meghalt a szabónál. Halála előtt egy titokzatos csomagot adott át a szabónak azzal a megjegyzéssel, hogy azt egy rabtársa bizta reá és abban Ocskay brigádvezető végrendelete van és a végrendeletben az is meg van írva, hogy az áruló Ocskay hova ásta el mesés értékű kincseit? Tudományos körökben megvizsgálták a titokzatos csomagot és megállapították, hogy valóban Ocskay brigádvezető kézjegyével van ellátva a végrendelet. Az írások tanulmányozása folyik s a szabómester abban reménykedik, hogy hozzájut Ocskay mesés értékű kincseihez.

Lelőttek egy sikkasztó román főhadnagyot a határőrök. Gumir Vazul a kisenevi 27-ik tüzérezred főhadnagya az ezred pénztárából háromszázezer lejt elsikkasztott és ki akart szökni Oroszországba. A határőrök észrevették és abban a pillanatban lőtték agyon, amikor orosz területre akart lépni.

Gyermekgyilkos kakas. A magyarországi Törtelen Berente József feleségével kora reggel elment dolgozni. Párhónapos csecsemőjüket egy négyéves fiúcska őrizetére bízták. Mikor a szülők hazajöttek, a fiút alva, a csecsemőt vérében fekvő holtan találták. Kiderült, hogy egy kakas a csőrével bezúzta a csecsemő koponyáját és megölte.

Hétfelől vonult át Dés környéke felett. Dés környékén nagy vihar pusztított. Désen egy házba, Rettegen pedig a katolikus templomba csapott be a villám. A katolikus templomban a villám 30 ezer lejt kárt okozott.

Szibériában él a világ legnagyobb embere. Egyik szibériai faluban él egy Kasaniof nevű földmives. Kasaniof méltán tekinthető a világ legnagyobb emberének. Csaknem 3 méter, pontosan 2 méter és 82 centiméter — magas. Mellbősége másfél méter, súlya pedig négyszáz kiló.

Hétezer lejt találtak Kíssoda határában. Kíssoda határában játszódó gyermekek egy pléhdobozban hétezer lejt találtak. Egyikük felvitte a község előjáróságához, ahol nyomozást indítottak, hogy ki a pénz jogos tulajdonosa? Bár eddig számosan jelentkeztek, de egyikük sem tudja igazolni, hogy valóban őt illeti a pénz. A pénz most a temesvári ügyészségen van, ahol a jogos tulajdonosnak egy éven belül módja van tulajdonát igazolni. Ez esetben megkapja az összeget.

Szerencsétlenség Szombatfalván. Udvarhely mellett Szombatfalván cséplőgépet szállítottak. Az ökröket Simó Mihály 16 éves szombatfalvi fiú hajtotta. A fiút az ökrök eltaposták és a cséplőgép kerekei alá került. A súlyos gép a fiúnak mind két lábát eltörte. Simó Mihályt súlyos sebével kórházban ápolják.

Gyermeket ölt a mák főzettel. Konkoly Ferencné váci asszony kiment az erdőre. Polyásgyermekét a szomszéd, hétéves kislányára bízta azzal, hogy ha látja a kisbaba, adjon neki kávé, krumplit. A kisbaba evés után is sirt s ezért a kislány mákhejat főzött és azzal itatta meg. A gyermek ettől elhallgatott és elaludt. Amikor Konkoly Ferencné hazajött, gyanusnak találta a gyermek hosszú alvását, keltegetni kezdte, de a gyermek nem ébredt fel. Orvoshoz sietett, de csak a halált állapíttatta meg.

Az állam nem fizeti az örmény püspököt. Hirt adtunk arról, hogy az ujonnan kinevezett örmény püspöki vikárius, Sahian Gogian elfoglalta állását Szamosujváron. Az ügyben most szokatlan fordulat következett be. Sahian Gogian el kellett, hogy hagyja híveit és egy bécsi kolostorba vonult vissza, mert a román állam nem akar hozzájárulni a szamosujvári örmény püspökség fenntartásához. Az állam szokatlan magatartása nagy megdöbbenést keltett egyházi körökben, mert az örmény püspökség fennállását törvény biztosítja. Az örmények kíváncsian várják, hogy a jövő évi költségvetésben lesz-e gondoskodás a püspökük fizetéséről?

Borzalmas halállal halt meg egy fészkeszedő kisfiú. Pozsonyban Drózdý Vince 12 éves fiúcska felmászott egy malom teteféjére, hogy madárfészkeket szedjen. A fiúcska a malom felfelt huzódó villamos vezetékhez ért. A kisfiut azonnal megölte a magasfeszültségű áram. A villamos szikrától a fiú ruhája lángra lobbant s mint égő fakilyát hozták le a malom teteféről.

Sorozatos hajószerecséltenségek történtek a Vaskapunál. A Vaskapu szoroson a megáradt Dunának nagyon erős sodra van. A Duna magas vízállása sorozatos hajószerecséltenségeket okozott. Egy jugoszláv hajó háttonyra futott, egy magyar hajó elsüllyedt és egy román hajó porráégett.

Délamerikában kitört egy tűzhányóhegy. Délamerikában a Lanap nevű, kialudtnak tartott tűzhányóhegy váratlanul kitört és nagy lávatömegeket vetett ki magából. A környező falvakat a lassan előrehömpölygő láva fenyegeti. A kitörést erős földalatti moraj előzte meg, majd a hegy csúcsa meghasadt. A legördülő földtömeg tíz személyt eltemetett. Eddig kettőnek a holttestét ásták ki, a többieket a föld agyon nyomta.

Felvétel a nyilvánossági joggal bíró marosvásárhelyi róm. kath. főgimnáziumba. A marosvásárhelyi hét osztályú róm. kath. főgimnáziumban (liceum) az 1931—32-ik iskolai évben a beiratások augusztus 25—31-ig és szeptember 1—3-ik napjain lesznek. A felvételt minden tanulónak írásban kell kérnie. A felvételt kérő nyomtatványok az igazgatói irodában beszerezhetők. Az ujonnan beiratkozó tanulóknak a felvételi kérelmekhez a következő okmányokat kell mellékelniök: 1. Alami (születési) anyakönyvi kivonat, 2. keresztlevelet, 3. az elemi iskola IV. osztályának elvégzéséről szóló és a tanfelügyelőségtől láttamozott bizonyítványt, vagy középiskolai anyakönyvi lapmásolatot, 4. újraoltási bizonyítványt, 5. és állampolgársági igazolványt. (A más középiskolából jövő tanulók kötelesek az összes megelőző gimnáziumi osztályokról szóló anyakönyvi lapmásolataikat is esatolni.) Az 1931—32. iskolai évre megállapított iskoladíjak a következők: beiratási és egyéb díjak összesen 546 lej, az évi tandíj 900 lej, az évi fenntartási díj 2900 lej. A tandíjat és fenntartási díjat megindokolt kérésre részben elenged-

heti a főtanhatóság. Az iskoladíjat (3800 L.) vagy 3 részletben vagy havi 380 lejes részletben kell pontosan befizetni. A fizetési határidők után is hátrétekben maradó tanulókat az igazgatóság az előadások látogatásától eltiltani kénytelen. A javító vizsgák szeptember 1—2-ik napjain lesznek. Jelentkezés aug. 31-én. A baccalaureatusi vizsgára augusztus 31. délig bezárólag kell jelentkezni. A marosvásárhelyi róm. kath. finevelő intézetben a tanévi ellátási és egyéb díjak összesen az egész tanévre 5000 lej, mely összeg három előleves részletben is fizethető. (Beiratáskor, jan. 15-én és apr. 1-én. Az alapítványos növendékek részét fizetnek. A tanulók egyen-sapkat és karszámot kötelesek viselni. Minden egyéb felvilágosítást készséggel megadunk válaszbélyeg beküldése ellenében. Az előadások megkezdésének pontos idejét az újságok útján fogja közölni az igazgatóság. — A marosvásárhelyi róm. kath. főgimnázium igazgatósága.

Emésztési nehézségek, gyomor-fájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizgatások, álmatlanság, gyengeség, állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „FERENC JÓZSEF“ keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, fellétsíti a szellemet és egészséges állmot hoz. Az egyetemi klinikák végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a FERENC JÓZSEF víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszaszerezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„**Minerva Biztosító**“ R.-T.

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átvad

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Vessünk takarmánynövényeket!

Lapunk múlt számában cikket közöltünk gazdasági rovatunkban a szösös bükkönyös rozsról. Előfizetőink körében nagy érdeklődés nyilvánult meg ez iránt a cikkünk iránt és többen intéztek hozzánk kérést, hogy ismertessünk több, most vethető takarmánynövényt. Török Elemér okl. gazda, munkatársunk ezzel kapcsolatban a következő cikket küldötte be lapunkba közlés végett.

Augusztus hóban vetjük az őszi takarmánynövényeket. Céljuk az, hogy a gazdát még ugyanazon év őszen vagy tavasszal, mikor mintha kopár és már a télire elrakott takarmányokat kell etetnie, kisegítse.

Ha hosszú az őszi, és az időjárás is kedvező, úgy, esetleg november hó második feléig is használható egyik-másik ezen növények közül.

1. **A kereszthelyi keverék** nevét a hasonló gazdasági akadémiától nyerte, hol már régóta régi idők óta termelik.

Az őszi rozs és őszi repcekeverékből. Holdanként 50 kg. rozst és 20 kg. őszi repcét vetnek. Takarmányozásánál ügyelni kell arra, hogy 24 órával előbb kell vágni, hogy fonnyad és lehetőleg szecskázva és tavaszi szalmával keverve etessük. Frissen ne etessük, mert a kérődzők felfuvódnak tőle.

2. **Rozsos biborhere.** Holdanként 60 kg. rozs és 20 kg. biborherét számítva. Ezen őszi takarmánykeverék különösen homokos összetételű talajon igen dúsz és bő termést ad.

Nagy előnye az, hogy a rozst korán tavasszal lekaszálva, a biborhere második vágást és ekként egy munkának kettős hasznát szolgálja a gazda.

Kora tavasszal kaszálható, különösen ha a Szent János-takarmány rozst használtuk, mely tisztán őszi és kora tavaszi takarmánynövényként használható.

3. **Buzás-szösös bükköny.** Kétharmadrész rozs és egyharmadrész szösös bükköny; ha

rozssal vetjük, kétötöd rész rozs és háromötöd rész szösös bükköny; mérték szerint kath. holdanként 150 litert vetünk.

4. **Őszi árpás borsókeverék,** kétharmadrész árpa és egyharmadrész őszi borsó, holdanként 120 litert vetünk belőle.

Különösen fejős tehenek és jármos marha igen szereti, gyorsan jóllakik tőle, anélkül, hogy veszélyeztetné az állatok egészségét. A föld igen hamar megtisztul tőle és még ugyanabban az évben csalamádét, kölest, mohart lehet már takarmányként vetni.

A mesterséges takarmányoknak nagy előnyük az is, hogy a legnehezebb időkben az állatoknak eledelt nyújtanak s így azok lesoványodása elkerülhető. Minden időben jó állattal rendelkezik a gazda, úgy, hogy ha szükség parancsolja, állattjait bármikor piacra veheti.

Török Elemér, okl. gazda.

Mi tevők legyünk?

Az egész világ versenyre kelt, hogy többet, jobbat és olcsóbban termeljen. A gazdasági harc elől ki nem térhetünk, ennek kimenetelétől függ mezőgazdaságunk jövője. Románia is azon államok közé tartozik, amely területének legnagyobb részét gabonatermesre fordítja. Ha a világversenyben csak egy lépéssel is elmaradunk, sokkal jobban érint bennünket a bukás, mint bármely más államot.

A háború óta a tengerentúli nagy államok nemcsak területileg fokozták gabonatermelésüket, hanem különösen terményeik minőségét is mindjobban javították. Kanada, Argentína, Ausztrália, sőt India is páratlan gyorsasággal fejlesztik termelésüket s a legnagyobb befektetésekkel igyekeznek az európai piacokat meghódítani. Azok az ipari államok is, melyek eddig bevitelre voltak szorulva, mind arra törekszenek, hogy mezőgazdaságukat anynyira fejlesszék, hogy ellássa a belső szükség-

letet. Olaszországban Mussolini kihirdette a buzaháborút, hogy azt a 10—12 millió mázsa buzát is, amelyet eddig külföldről vittek be, odahaza, olasz földön termeljék.

Ausztria évek óta nagy állami támogatással iparkodik gabonatermelését fejleszteni.

Csehország vámokkal védi a mezőgazdasági termelést a külföldi versennyel szemben.

Mindig nehezebb és nehezebb lesz tehát mezőgazdasági terményeinket kivinni, az államok elzárkózó politikája miatt is. Mindezek a körülmények sürgetnek bennünket, hogy olyan termelésre térjünk át, amellyel olesóbban és jobbat tudunk termelni, mert csakis így tudjuk leküzdeni a körülöttünk tornyosuló akadályokat.

Ha már nem áll módunkban termőterületeinket gyarapítani, úgy a meglevő területeink hozamát kell fokozni. Ezzel magyarázható, hogy a műtrágyák az egész világon el vannak terjedve és fogyasztásuk évről-évre nagyobb és nagyobb arányokban emelkedik.

Előrehaladottabb kulturájú országokban az istállótrágya mellett a műtrágyát is kiterjedtebb mértékben alkalmazzák. A talaj erejének fentartása és termőképességének fokozása céljából nem elegendő csak az istállótrágya, hanem az istállótrágya hatásának kiegészítésére műtrágyákra van szükség. Az istálló-

trágya-termelés mennyisége az állatállomány nagyságától is függ, ez pedig Romániában aránylag nagyon kevés, amihez hozzájárulnak a takarmányhiányok is.

A helyes istállótrágyakezeléssel, jó trágyatelepek létesítésével évente kétszázmillió lej értékű növényi tápanyagot menthetünk meg, de azt a nagy veszteséget, amely gazdaságainkat azáltal éri, hogy termésünk nagyrészt eladjuk és emberi táplálkozásra használjuk fel, mely már vissza nem kerül a talajba, csakis úgy pótolhatjuk, ha azt mesterséges uton műtrágyákkal adjuk vissza a talajnak. Ez képezi egyúttal a jövedelmező gazdálkodás alapját is!

Nem állítjuk, hogy az egyes országok nagyobb termésátlagai kizárólag a műtrágyák nagyobb mérvű használatának az eredménye, mert a talaj jobb megművelése, éghajlat, csapadék, vetőmag stb. mind hozzájárulnak ehhez, de abból az összehasonlításból, ami a termésátlagok és a műtrágyafogyasztás nagysága között fennáll, minden kétséget kizáróan megállapíthatjuk, hogy a műtrágyák igen lényegesen befolyásolják az egyes országok termésátlagait. Minél nagyobb termésátlaga van egy országnak, annál nagyobb a műtrágya fogyasztása is!

Vincellér iskola nyílik meg Nyárádszentlászlón.

Gál Elek ny. szőlészeti és borászati felügyelő a földművelésügyi minisztertől engedélyt kért egy magyar nyelvű, magán vincellér iskola felállítására. Gál Elek a kért engedélyt megkapta. A Nyárádszentlászlón meginduló iskola hézagpótló feladatra hivatott. Az egyéves tanfolyamok alatt a tanulni vágyók nemcsak a szőlőművelésben nyernek oktatást, hanem a gyümölcsfák elültetését, szakszerű nevelését és védelmét is alaposan megtanulhatják. Érdeklődők forduljanak közvetlenül Gál Elek ny. szőlészeti és borászati felügyelőhöz Sanvasi-Nyárádszentlászló posta Mercu-rea-Niraj. Jud. Mures.

P I A C

Rosszul sikerült a zilahi állatvásár! Az általános gazdasági válság jegyében folyt le a zilahi állatvásár. Juhban, lóban jóformán semmi forgalom sem volt, sovány sertést is keveset vásároltak. A kövér ökrökre csak egy vevő volt a vásáron, aki aztán ezt a helyzetet ki is használta és 15—16 lejes árban vásárolta a kövér ökröt élsúlyban különként. Legjobb forgalom volt a hizlalásra beállítandó piros-tarka ökrökben, ezeknek ára megközelítette a hizott ökör árát. Jó jármos ökörért 15—20 ezer lejt fizettek páronként, a hizott sertést pedig 22—23 lejes árban fizették élsúlyban különként.

Piaci árak a Bánátban.

Gabonaárak: Buza 255—260, zab 445, kukorica 300—310, árpa 280, repce 565 lej mázsánként.

Takarmányárak: Korpa 300, szalma 40—50, széna 140 lej mázsánként.

Állatárak: Igásló 6—18 ezer, kocsiló 20—25 ezer, hizott ökör 25—28 ezer, igásökor 14—17 ezer lej páronként. Fejős tehén 6—9 ezer lej darabonként. Fél-éves süldő 2000—2500 lej páronként. Juh párja 700—1000 lej, Malac darabonként 150—300 lej.

Piaci árak Brassóban.

Gabonaárak: Buza 320—330, rozs 220—250, sörárpa 370—380, takarmányárpa 280—300, zab 480—500, kukorica 280—300, fehér paszuly 620—650 lej mázsánként.

Harmányarak: Préselt szé-
180—200, lazaszéna 140—
szalma 50—60 lej mázsán-

Atárák: Hizott ökör 18—20,
sertés 19—21 lej élősuly-
kilónként. Igás ökör 14—
er, igás ló 10—30 ezer lej
ként. Kocsiló 18—24 ezer
arabonként.

PARI ROVAT

jelentőségű határozatokat
a csikszeredai iparos
kongresszus.

Háromszáz székely iparos
össze Csikszeredában, hogy
iparos társadalomra nehe-
zű bajokat megbeszéljék. Csik-
szeredában elhangzott a székely
össesség tiltakozása az iparos-
nehezedő súlyos terhek
Amilyen meghatározó képet
adott az anyagi nehézségek-
küzdő iparosok feketébe öl-
tött tömege, olyan felemelő
összetartásuknak egyhangu
nyilatkozása is.

csikszeredai iparoskon-
gresszuson megjelentek az öz-
székely megyék iparos ki-
váltói, ott volt a gyűlésen
Béni magyar iparos-kép-
viselő is.

értékes és súlyos megál-
lást tartalmazó felszólá-
s hangzott el a csikszeredai
kongresszuson. Ezek kö-
zül kell emelnünk *Bíró József*
csikszeredai ipartestületi elnök
megnyitóját, *Bustya Béla*
(Marosvásárhely), *Szabó Béni*
(Szekelyudvarhely), *Ótvös Lajos, Nagy Já-*
Szekelyudvarhely), Ferenczi
(Szekelykeresztúr), *Dánér*
(Brassó), *Márton András*
(Szatmáregyháza), *Pluhár Gá-*
Szekelyudvarhely, Részegh
(Csikszereda), *Balázs Fe-*
Brassó), Ferenczy Zsig-

mond (Marosvásárhely) értékes
fejtegetéseit.

A csikszeredai iparoskongressz-
szus állást foglalt az iparosokat
sújtó súlyos adóterhek ellen és
megállapította, hogy a kormány-
nak a földmivesekkel és más tár-
sadművelőkkel szemben
követett gazdasági politikájának
hátrányait elsősorban a kisipa-
rosok érzik meg. Az újonnan be-
vezetett kenyér-bélyeg és helyte-
len gabonaértékesítési politika
hátrányai alapjukban támadták
meg egyes iparosok létérdekeit.
A betegsegélyző pénztárak meg-
szüntetett önállóságuk miatt az
iparosokra nézve anyagilag nagy
megterhelést jelentő intézmé-
nyekké váltak s ezért a kong-
resszus követelte a betegsegélyző
pénztárak önállóságának vissza-
állítását.

Végül megállapodtak abban,
hogy a jövő évi gyűlést *Szekely-*
keresztúron fogják megtartani. A
kongresszust kétszáz teritékes
közébe zártta be. Ezen a veze-
tőket, különösen pedig *Szabó*
Béni iparos-képviselőt lelkes ün-
neplésben részesítették a megje-
lent iparosok.

Hogyan fizetik a pékek a ke-
nyérbélyegyet az apró sütemény
után? A legújabb kiadott ren-
delet az aprósütemények kenyér-
bélyegének ügyét a következők-
ben rendezi: Minden kifli-sütő és
azok a pékek, akik lisztből kü-
lönféle süteményeket készítenek,
kötelesek adót fizetni a felhasz-
nált lisztmennyiség után. Az adó
kilogrammonként 4 lei azután a
liszt után, amelyből kifli és más
luxus-sütemények készülnek. Ezt
a taxát a Banca Nationalához
kell befizetni a „Timbru Agri-
col” számlára. A fizetés napon-
ként történik, legkésőbb azon-
ban a hét végén, amikor is az
egész hetikenyértaxát be kell fi-
zetni. A fent meghatározott ke-

nyéradó július 22-én lépett élet-
be, tehát a fizetési kötelezettség
attól az időponttól áll fenn. A
felvilágosító rendelet közli még,
hogy a földművelésügyi minisz-
terium rövidesen bizottságot fog
kinevezni a kenyérbélyeggel
kapcsolatos függőkérdések ren-
dezésére.

Kik mentesek a cégbejegyzés
kötelezettsége alól? A cégbejegy-
zési törvény végrehajtási utasi-
tása szerint azok a kézművesek,
akik két segéddel, vagy két
inással dolgoznak, mentesek a
cégbejegyzési kötelezettség alól.
Azok a kisiparosok, akik ket-
tőnél több segéddel, vagy inas-
sal dolgoztatnak, cégbejegyzést
kötelesek eszközölni.

Olcsóbb lett a Porzol.

Több érdeklődőnek. A Porzol
árát tényleg leszállították, tassa-
konként 29 leire, 1 kg-os csoma-
goknál 125 leire. A beszerzése
olyanformán van megkönnyítve,
hogy ezentúl minden községben
valamelyik vezető ember, min-
denki szükségletét egy listára
pontosan összeírja. Ennek a lis-
tának egyik példányát egy külön
megrendelés kíséretében beküldi
a képviselőnek az AGROTECH-
NICA cégnek, Cluj-Kolozsvárra,
Calea Regele Ferdinand 8 alá.
Vigyázni kell, hogy a megrende-
lésen pontosan fel legyen tűn-
tetve, hogy mennyi tasak és
mennyi kg-os csomagolású *Por-*
zol szükséges. A lista egyik pél-
dányát az összeíró magánál tart-
ja, hogy annak alapján majd a
Porzol-t az érdekeltek között szét
tudja osztani. Fenti cég a kívánt
mennyiséget a jelzett címre és
időpontra utánvét mellett leszáll-
ítja. Ugy vagyunk értesülve,
hogy fenti cég bizonyos *Porzol*
mennyiség megrendelése esetén,
jelentékeny külön kedvezményt
is ad. Egyébként forduljanak
fenti céghez részletes felvilágosi-
tásért.

MULATTATÓ

KIS FIÚ SIRJARA.

Szerelme voltál szüleidnek,
Most mérges gyötrelmök, levél;
Mióta tőlök elkelél,
Nincs nyugta sebzett szíveiknek.

Oh enyhítsd őket fájdalomban,
S ha elhagyhatod egedet,
Mondd, megjelenvén álmaikban:
„Itt is szeretlek titeket.“

BÚCSÚ ERDÉLYTŐL.

Domb, völgy, meg völgy, domb s domb
meg völgy megint,
Nem szép, de 'áldott föld, Isten veled!
Mint a szerelmes néz elnedvesült
Szemekkel a hü lányka rejtekére,
'Ahonnan őt vad sorsa most elüzi:
'Akként tekint rád vég pillantatom,
'Aldott hazája sok nagy férfiadnak,
S szorult mellemből lassú fájdalommal
Ez ront, ez tör elő: Isten veled!

Kazinczy Ferenc.

Amit a romok beszélnek.

Fogarasz megvétele.

Az erdélyi Fogarasz várát a török világ idején az emberi hiúság juttatta ellenség kezére.

Bolo bégét megbizta a szultán, hogy bármilyen áron is, de kerítse kézre Fogarasz várát. A bég nem ment szívesen Magyarországra, az erős Fogarasztól meg különösen irtóztott. Tudta, hogy a szultán kivégezteti, ha kudarcot vall a vár ostromában.

Ahogy Fogarasz alá érkezett: nagyon elszomorodott. Nézte a magasan fekvő várát és a parancshoz híven, hozzáfogott az ostromhoz. Hiába lövette a várat, azon nem rontott semmit. Szinte megközelíthetetlennek látszott az. Belátta, hogy itt nem segíthet más, csak csel, árulás, vagy egyéb váratlan dolog. Egy alkalommal elfogott Bolo bég egy várbeli vitézt. Nagyon nyájasan bánt vele. Finom szőnyegre ültette, etette-itatta. Szóba elegyedtek egymással. És így szóbeszéd között a szemfüles bég megtudott valamit, ami a jelen esetben többet ért neki minden kincsénél. Az elfo-

gott várbeli vitéz szavaiból világossá lett, hogy Majláth, Fogarasz ura, erdélyi fejedelem szeretne lenni. Ez éppen elég volt.

Nyájasan ezeket mondta a fogolynak:

— Uram, a szultán, az erdélyi fejedelemre Majláthot szánta. Ime, itt a peccsés irás. Szeretném, ha felmennél a várba és megmondanád a vitéz, okos Majláthnak: vállalja-e a fejedelemséget. Ha igen, jöjjön le holnap én esküvel fogadom, hogy míg a napvilágon élek, nem eshetik bántódása.

A fogoly aranyakat kapott és dus ajándékot vitt Majláthnak. A hű várur szivdobogva hallgatta mindazt, amit fogságából visszatért vitéze mondott el. Alig palástolta örömét.

— No, fiam, — mondja az előtte álló vitéznek — ha fejedelem leszek, neked adom Fogarasz várát.

Örült nagyon Majláth és alig tudta megvárni a reggelt. Amint pirkadt, diszbe öltözött és lesietett kíséretével a táborba.

Bolo bég Majláth elé sietett, üdvözölte, majd fényesen megvendégelte őket. Így köszöntött be az est. És amikor a csillagok feltüntek az égen: a bég vasra verette Majláthot. Méltatlankodva kiáltott fel Majláth:

— Esküvel fogadtad, hogy nem esik bántódásom!

— Mig a napvilágon élek... Most nincs napvilág. Este van — felelte a bég és azután birtokába vette Fogaraszt.

A zborói aranyok.

Sáros vármegye északi részén van Zborói vára. Ezt a várat nagyon szerették a Rákócziak. Ehhez is igen érdekes történet fűződik, amely azt mondja el, hogyan jutott a vár birtokába I. Rákóczi György. Ez a nagynevelű fejedelem 1630-tól 1648-ig uralkodott.

Egy alkalommal Zborón meglátogatta egyik kedves rokonát, Serédyt. Rákóczi Györgynek nagyon megtetszett a remek fekvésű vár és azért arra kérte Serédyt, adná el neki Zborót. Persze, Serédy is kedvelte a várat és hogy lerázza magáról az alkalmatlanságot, röviden azt mondta:

— Nem tudod megvenni, nagyságos fejedelem, mert borsos ennek az ára...

— Nos, mennyi arany?

— Aranyat még csak tudnál szerezni Rákóczi György, csak azt nem, amit én kívánok.

'Az erdélyi fejedelem nem ijedt meg. Azt mondja:

— Csak ki vele... akármit kívánsz, adom.

— Hozz nekem mához egy évre 30 ezer nyat; de mind ezidei veretű legyen ám!

Ez pedig abban az időben nagy dolog volt, mert 30 ezer aranyat tíz esztendő alatt nem vertek Erdélyben.

A fejedelem egy ideig szótlan maradt, majd elbucszott és azt mondta Serédynek:

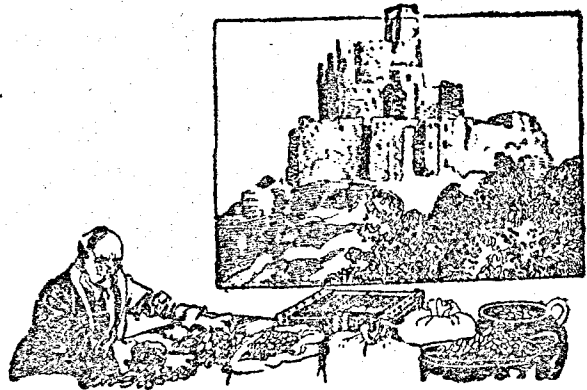
— Igazad volt. Borsos árat szabtal, mégis hiszem, mához egy évre az enyém lesz a nyat.

Azzal elment. Serédy pedig el is felejtette a magas látogatást, meg az alkut is.

De az év utolsó napján megérkezett Rákóczi György. Felhordatta a várba a tömenden kincset, ahol azon módon olvasni kezdte Serédy az aranyakat. Jól megnézte mindegyiket, bezzeg mind olyan volt, mint amilyeneket várt. És minél tovább olvasott, annál halványabb, annál izgatottabb lett. Amikor vége jött, már a nagy halom aranyak és

egyetlen másveretű aranyat nem tudott felfedezni, megremegett. Kapkodott a levegő után... most fogja az utolsó aranyat a kezébe. Az is idei veret volt. Feje lehanyatlott. — Isten veled, édes váram! — suttogta és holtan hanyatlott hátra.

Zboró vára tehát aranyak nélkül is I. Rákóczi György birtokába került. És amíg a Rákóczi-család élt, azé volt a szép vár környéke is.

Apróságok * Adomák

A természet csodáiból.

Traktorok a madárvédelem szolgálatában.

Érdekes tapasztalatot tettek a magyarországi nagyobb gazdaságokban. A szántóföldön dolgozó traktorokat állandóan a fecskék egész rajai kísérték. A vizsgálatok és megfigyelések során kiderült, hogy a fecskék a traktort azért kísérik, mert a traktor környékén igen jó vadászati lehetőségekhez jutottak. A traktorral járó traktor ugyanis zajával felkelti a figyelmet, így a madarak sok apró legyet és pillangót ver fel a föld színéről és a traktor környékére juthatnak.

Csodálatos csiga.

Északbraziliában különleges csigafajtát találtak. Ez a csiga nemcsak a földön, hanem a vízben is él. A csiga testsúlyának nagysága a víz hőmérsékletétől függ. A csiga a víz hőmérsékletének függvényében a nap melege költi ki.

Hány óra?

— Hány óra? — kérdezi a gazdúr a fiától.

— Tíz perc múlva hat óra, — feleli a fiú.

— Nem azt kérdeztem, hogy tíz perc múlva hány óra lesz, hanem azt, hogy most hány óra van! — vágja rá nagy bölcsen a gazdúr.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van.

Egy előfizető. A japángomba egy pár évvel ezelőtt nagyon népszerű volt és azt főleg érel-

meszesedés elleni óvszernek dícsérték, de ma — úgy veszem észre, — már kiment a divatból. Többen rheuma ellen is itták ezt a teát, viszont egyik kolozsvári belgyógyász orvos arra figyelmeztetett engemet, hogy a japángomba-tea ivása sok esetben súlyos gyomor- és bélbajt okozott.

P. B.

K. A. Hirip. A balticim természetesére nézve megjegyezzük, hogy kat. holdanként szórva-vetés esetén 100—130 kg., sorvetéssel pedig 60—110 kg. a vetőmagszükséglet. Ami a talajt illeti, megjegyzendő, hogy nedves és mészben szegény földön nem terem jól, hanem a mézstartalmú vályogot és márgát szereti és könnyebb meszes talajban is jól diszlik. A talajelkészítése tekintetében megjegyezzük a lucernával, 3—6 évig kitart, évente egyszer kaszálható és kaszálás után igen jó legelőt ad. Ha mézelés céljából vetik, akkor természetesen nem lehet mindjárt a virágzás kezdetén lekaszálni, hanem várni kell vele míg elnyilik. A vetés idejére nézve megjegyezzük, hogy leginkább tavasszal vetik, tavaszi gabonával, de vethető ősszel is őszi gabonával. Legjobb sorvető géppel 15—30 cm. sorvolságra, a gabonaszorokra

résztben elvetni. Virágzás ideje májustól júliusig tart, ezért tehát bizony összeesik a virágzása ideje az akácvirágzással, csak-hogy míg az akác hamar elnyílik, addig a baltacim sokáig virágzik. A baltacim ára iránt úgy informált engemet a kolozsvári kereskedő, hogy ezidő szerint még nincs kialakulva az ár, de körülbelül 9—10 lei körül lesz kg-ként. — A mák termelése eddig jól jövedelmezett, de most már annyian nekifeküdtek a máktermelésnek, hogy nagy a túltermelés és az ára lement. — Arra a kérdésére, hogy mit termeljen ma a gazda? Azt feleltem, hogy tartsa be a középutat és termeljen több félért, mert ezzel kevesebb a kockázat, mint ha egy növényre ráveti magát. Nem jó az egész tétet egy kártyára föltenni, mert akkor vagy sokat nyer, vagy sokat veszít. *Dr. P. B.*

Hangya Szövetkezet Nyáradmagyaros. Ha a beton medence átengedi a szilvacfre levét, azon bajosan lehet segíteni. A betonmedence készítésekor lehetett volna a betonba trikozalt tenni, ez mint szigetelő anyag vízhatlanná tette volna a medencét. Most már nehéz lesz a betonmedencét vízhatlanítani, különösen ha apróbb repedések is vannak azon. Betonmedencékbe cefrét vagy bort ugy szokás eltartani, hogy a medencét belül üveglapokkal bélelik ki. Ilyen üveggel bélelt vasbeton kádakban erjesztik például egyes helyeken a bort. A szilvacfrét betonkádba tartani azért sem célszerű, mert a gyümölcsben levő sav olyan anyagokat old ki a betonból, amelyek a pálinka ízére kellemetlenül hatnak. Azt tanácsoljuk, hogy a szilvát cefrézzék be, fenyőfadeszkából készült kádakba, ezek felének meg legjobban erre a célra.

G. P. Nagykaroly. Jó pálinkát csak zamatos dinnyéből lehet készíteni. A legtöbb görögdinnye faj párlata igen gyenge zamatu. Legzamatosabb párlatot az illatos sárga csemege dinnyék adják. A dinnyét felszeleteljük, a húsát kiszedjük gyümölcszúvón keresztül engedjük, kiszajtjuk és a mustot kieresztve pároljuk. A léj- és visszamaradást törkölyt takarmányozzuk,

Szerkesztői üzenetek

A hátralékos előfizetőink részére a kitöltött postautalványok szétküldését tovább folytatjuk. Már a legtöbb megyébe el is küldtük s még csak Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Torda és Udvarhely megyékbe, továbbá az Ókirályság és Bukovinában lakó előfizetőink részére nem mentek el az utalványok. Minden hátralékosnak 1931. dec. 31-ig állítottuk ki az utalványt. Az említett megyékben lakó hátralékos előfizetőink részére is pár hét leforgása alatt fokozatosan küldjük szét a postautalványt.

J. M. Lupény, S. M. K. Szentegyházsfalu, F. A. Désakna, Cs. M. J-é Holtmaros, I. L. Hosszúaszó, N. M. Torda, O. S. Kisiratos, V. T. Székelyudvarhely, B. A. Gyergyószentmiklós.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. F. Oltzem 1931. dec. 31-ig 120 lej beküldését kérjük. T. K. Székelyvécke 170 (r. 1931. dec. 31-ig), T. L. Bules 345 (r. 1931. dec. 31-ig), B. S. Kiskereki 175 (r. 1931. dec. 31-ig), G. B. Szókefalva 175, V. Gy. Erdőszentgyörgy 100 (r. 1931. aug. 1-ig), Ny. T. Oltzem 510 (r. 1931. dec. 31-ig), B. S. Felsődetrethem 425 (r. 1931. jul. 1-ig), S. M. K. Szentegyházsfalu 95, Sz. B. Kraszna 95, T. J. Radnótfája 160, Ifj. L. Gy. Zentelke 175, B. B. Bodola 80, I. J. Nagysármás 175, K. A. Vizakna 170, I. M. Forestirea Rachintis 175, G. J. Zselyk 175, H. V. Borossebes 175, J. B. Tusnád 175, S. D. Uzdiszentpéter 175, Ifj. A. L. Székelytamásfalva 170, D. S. Nadrág 170, L. E. Torda 170, I. A. Idecsfürdő 175, Hitelszöv. Tordaszentlászló 175, M. Gy. Dicsőszentmárton 1336, B. S. Ujtorda 75, Ny. J. Aranyosegerbegy 95, Hitelszöv. Mezőköbölkut 175, K. S. Misztótfalu 680, L. B. Kézdimártonfalva 175, N. F. Obesenyő 170, B. D. Gredisty 165, K. L. Szentleányfalva 175, H. J. Szilágyosmlyó 460 lej.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Átlást keresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

A pankotai (Arad m.) róm. kath. egyháztanács kántor-tanítói állásra pályázatot hirdet. — Jövedelem a megállapított tanítói fizetésen kívül 12 hold föld haszonélvezete, 16.000 lej készpénz, stola körülbelül 6.000 lej természetbeni lakás. Kötelessége magyar tannyelvű iskolában kijelölt osztály vezetése. Kántorteleendők végzése magyar és német nyelven. Énekkar vezetése. Államilag érvényes oklevél, megfelelő román vizsga szükséges. Ének és orgona próba f. év aug. 24-én d. e. 10 óra. Pályázatok a pankotai róm. kath. plebániához küldendők.

Eladó száz darab mangalic, választott malac, 1 éves tenyészkacsa, negyven darab éves süllő. Bencsik Sándor főmérnök, Saut-Biharsályi, p. Apatcu-román, Bihar m.

Három középiskolás gyermeket teljes ellátásba fogad, Dénes Dezsőné, Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu (v. Király-utca) 41.

Eladó 20 hold feketehomokos föld, rajta lévő épületekkel vasút mellett 9000 lej holdanként. Beszélgethetnek: B. Horváth Sándor, Silindru-Érselénd, jud. Salaj.

Kovácsmester a rossz gazdasági viszonyok következtében elletét nem akarja önállóan folytatni. Elhelyezkedést keres, mint gazdasági kovács, házmester, kárpán, vagy üzletvezető. — Bármilyen hasonló állást vállalt, érdeklődők forduljanak a Magyar Nép kiadóhivatalához, ahol címre meg tudható.

Három hold prima belsőség földkással és gazdasági épületekkel felszerelve Maroskeresztur községben, a falu közepén, Maros-sárhely szomszédságában, vasút és Maros mellett sírgödcen elhelyezkedő Tulajdonos özv. Aszalos Gábor Maroskeresztur-Cristesti, Mureş.

12 osztályú készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget, siessen venni mentő sorsjegyet

Negyedik osztály húzása 1931. szeptember 6., Negyedik osztály húzása

Nyeremények kifizetését az „Albina Bank” garantálja.

Főnyeremény: 1.000.000 lej. — Nyeremények összege: 4.000.000 lej.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegyek ára 100 és 50 lej.

Vidéki rendeléseknél 19 lej portóköltésre hozzáadandó.

Sorsjegyek megrendelhetők kiadóhivatalunk utján is!

Központi Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Az Új szövetségi szentírás

teljes képes kiadása 25 — lejért kapható

könyvosztályunkban

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina M. (Deák Ferenc-utca) 1.

A pénz előzetes beküldése mellett portómentesen szállítjuk.

Uánvételezésnél a portó 16 lej

Week-endezőik, turisták, cserkészek nagy hasznát látják.

Tulogy:

Turisták és cserkészek

című könyvének.

Főbb cikkek:

A turistaság fogalma és feladata. A cserkészlet története és célja. Felkészülés. Első segélynyújtás. Élelmiszer, sütés, főzés. A turistáskodás szabályai. Menetelés. A táborozás. Kerékpáros turistaság. A motorkerékpár. Az autómobil. A vízi turistaság. A sziklamászás. A téli turistaság és sietés. A téli turistaság. A sietés. A szán. Turaleírások. Turistakalauzok szerkesztése. Turistaalkotások. Turistaegyesületek élete. — Turista muzeumok. A turistaság és az iskola. A turistaság és az idegen forgalom. Turistaság és honismeret. Turista tizparancsok. Irodalom. Kapható a

MINERVA

könyvkereskedésben

Cluj Reg. Maria (Deák F.-u.) 1. sz.

A pénz előzetes beküldésére portómentesen küldjük.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ref. Theol.)

Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonöket folyósít.

Keleti Ujság

Erdély

legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas. Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt hivatalos lapja

A legkitünőbb szakorvosok utmutatása alapján készült

CZELNAI:

DIÉTÁS SZAKKÖNYVE

minden betegség pontos szakszerű diétájával

140 — lejért kapható a Minervánál, Cluj-Kolozsvár, Strada Reg. Maria (Deák-F.-u.) 1. sz.

Vidékre a pénz előzetes beküldésére, vagy utánvétellel küldjük.

Idejében szerezzük be!

BREZNAY:

A tüdőfű és fűz ellen való védekezés

c. könyvét 20 lej beküldésére ellenében azonnal portómentesen küldi a

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. sz.

Olvassuk a „Magyar Nép”-et!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii. Főter) 7.

Betéteket előnyös kamattal mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej, Diciosánmárton, Alba-Iulia, Targu-Murás, Oreda, Timisoara, (Dés, Di csős zentmárton, Gyulafehérvár, Marcsvásárhely, Nagyvárad és Temesvár.)

Saját tőkéi 145 millió lej.

Affiliált intézetei:

Tordaeranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda (Torda), Alsófehérm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Takarékpénztár Odorheiu-Székelyudvarhely, Cristur (Székelykeresztur), Szászregenyvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Reghin Szászregén, — Népbank Rt. Huedin, Bánffyújváros és Szamosújvári Hitelbank Rt. Gherla — Szamosújvár. —

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Áruaktárai a vasut mellett.

Ha sikert akar elérni, úgy hirdessen a

„Magyar Nép”-ben!

Küldje meg a

Pásztortűz

irodalmi folyóiratot

Előfizetési díj:

Egész évre — 500 L. Félévre — 260 L.
Negyed évre 140 L.Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot!**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt**Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókiintézetek:

Féj-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagynyedi Kisegítő Tak.-pénztár
P.-T. Aiud-Nagynyed és ennek
Uioara-Marosujvári fiókiintézete. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei. Foglalkozik a banküzlet minden
ágaival. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

IrógépekSmith Premier Nr. 60. Reming-
ton. Underwood és Corona író-
gépek gyári árban kaphatók.Gyári raktár amerikai és német
írógép és sokszorosító kellekek-
ből. Speciális javítóműhely az
összes rendszerű gépek részére.
Használt írógépekből nagy raktár.**KÖRMENDY MIHÁLY**Cluj—Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9—51. — Telefon 9—51!**„Transsylvania” Bank Rt**

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
MócsGyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámított
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.**Ujra olcsóbb lett a SZUPERFOSZFÁT!**

Szuperfoszfát biztosítja a termést! Szuperfoszfát növeli a jövedelmet!

Ősziéket sohase vessünk SZUPERFOSZFÁT nélkül, mert a 16—18%-os vízben és citrátban
oldható foszforsav tartalma SZUPERFOSZFÁT feltétlen sikert és eredményességet biztosít!
Jó minőségű, vitaminokban gazdag, egészséges, romlás nélkül eltartható, biztos és nagy zöldség-
és gyümölcsstermés csak SZUPERFOSZFÁT használatával érhető el!

A kálihiány póllására ajánlunk 40%-os kálisót

Díjtalan szaktanácsot és használati utasítást ad:

a „PHÓNIX” kénsav és vegyitermékek Részvénytársaság
Baia-Mare—Nagybánya.Végül a „MAGYAR NÉP” kiadóhivatala, a mezőgazdasági egyesületek és kamarák, a gazda-
körök, a MÁV gépgyár lerakata „AGROTECHNICA” Cluj-Kolozsvár és a vidéki képviselőtelek.